

HET DORP WADDINXVEEN

UITGAVE VAN HET HISTORISCH GENOOTSCHAP WADDINXVEEN

ALBERT VAN OS WANDELT OPNIEUW IN 1930

WADDINXVEEN IN DE GEMEENTEATLAS VAN JACOB KUYPER

DIRK KAPTEIN, EEN TROTSE WADDINXVENER

EEN NIEUWE VOORZITTER EN HET VIJFHONDERDSTE LID

Vrienden van het Historisch Genootschap Waddinxveen

Tandheelkundig Centrum Wij
in Waddinxveen

Yisser en Wiltman
ARCHITECTEN

de Vlaam
Vlaambachtelijke banketbakkerij

V van vliet bedrijven

Broer
Bakkerijgrondstoffen

CLUB DEN EDEL
— FITNESS FOR BODY&MIND —

GOUWESTAD
FINANCIËLE DIENSTEN

HEEMSKERK
INSTALLATIETECHNIEK

COLOFON

Historisch Genootschap Waddinxveen

Bestuur

Voorzitter:
H.C.J. de Bas
voorzitter@hgwaddinxveen.nl
Secretaris:
P. Benders-Los
Overtoom 25
2741 MS Waddinxveen
secretaris@hgwaddinxveen.nl
Penningmeester:
A.G.M. Weijermars
Noordeinde 144
2742 WH Waddinxveen
penningmeester@hgwaddinxveen.nl

Bankrelatie

Rabobank Waddinxveen
NL72RABO0366801155

Website

www.hgwaddinxveen.nl

Kamer van Koophandel

Nr. 40465737

Ereleden

H. Smid
H.H. Brinks-Offers
C.J.Th. de Jong-Steenland

Het Dorp Waddinxveen

'Het dorp Waddinxveen' is een uitgave van het Historisch Genootschap Waddinxveen, opgericht 20 april 1993.

Redactie

PK. Smit, C. Verlooi, D.J. Thuis,
A.G.M. Weijermars
smitpk@xs4all.nl

Losse nummers € 5,00

Vormgeving

Artbusiness

Drukwerk

De Groot Drukkerij

Verspreiding

L. de Jong,
Heuvelhof 26
2742 AW Waddinxveen
telefoon 0182-610227

ISSN nummer

0929-3051

Oplage

600 stuks

Afbeelding voorzijde:

Kaartje van de gemeente Waddinxveen. Datering: 1889.

Bron: Collectie W. Jansen

INHOUD

5 Albert van Os wandelt opnieuw in 1930

13 Waddinxveen in de gemeenteatlas van Jacob Kuyper

15 Dirk Kaptein Een trotse Waddinxvener

Redactioneel

In dit nummer nemen we afscheid van Albert van Os.

Cees Verlooi neemt ons bij de hand bij de beschrijving

van deze laatste wandeling die de Waddinxveense papiermaker in 1930 maakte en waarin hij de situatie in dat jaar vergeleek met die uit 1865. Er wordt weleens gekscherend gezegd dat in Waddinxveen alles later gebeurt, maar we hebben kunnen vaststellen dat in de 55 jaar tussen 1865 en 1930 veel ten goede is veranderd.

Veranderingen vormen ook het onderwerp in de bijdrage van Kees Floor. Hij laat ons aan de hand van de gemeenteatlas van Jacob Kuyper zien hoe Waddinxveen in 1870 het resultaat werd van de fusie van drie kleinere gemeenten: Noord- en Zuid Waddinxveen en Broek. Op de voorpagina is de kaart te zien van de fusiegemeente Waddinxveen.

In de reeks interviews van oudere Waddinxveners sprak Aleid Abels met Dirk Kaptein die allang de leeftijd der zeer sterken heeft bereikt en op 9 april 2022 92 hoopt te worden.

Ten slotte vraagt de redactie uw aandacht voor het verenigingsnieuws waarin onze nieuwe voorzitter Henk de Bas zich voorstelt.

De redactie wenst u veel leesplezier

**Ambachtelijke slagerij
Sinds 1986**

- Gevarieerd assortiment
- Vele eigen specialiteiten
- Regionale bekendheid
- Eigen worstmakerij
- Alles tegen een redelijke prijs
- Onze service: algemeen bekend

**U bent van harte welkom
in onze winkel**

Ieplaan 81/83, Waddinxveen
In wijk "de Sniep"
Tel. 0182-616738

**BEZOEK ONZE SHOWROOM
VAN 1000M²**

**HOUT
EXCLUSIEF**

WADDINXVEEN HOUTEXCLUSIEF.NL
MAARTEN SCHOUTENSTRAAT 2 0182-303490
GEOPEND MA T/M VR 8.15 - 17.00 UUR

VOOR AL UW HOUTSPECIALS

**SCHADE?
WIJ MAKEN HET GOED**

Kies Glasbeek voor:

- ✓ Vakmanschap
- ✓ Maxi-service
- ✓ Prijs is prijs
- ✓ Verzekeringsafhandeling
- ✓ Vervangende auto
- ✓ Halen / brengen
- ✓ Afslepen
- ✓ 4 Jaar garantie

ABS Glasbeek
autoherstel Waddinxveen

Noordkade 24
2741 EV Waddinxveen
T 0182 - 61 25 88
E info@absglasbeek.nl

Visser & zn.
—Autiek—Behang—Gordijnen—Glas—Verf—

Dorpstraat 80

2742 AK Waddinxveen

Tel. 0182-617596

 www.visserenzn.nl

 www.facebook.com/visserenzn

Albert van Os wandelt opnieuw in 1930

Meubelfabriek Matse

Cees Verlooi

De reeks waarin Albert van Os zijn wandeling door het Waddinxveen van 1865 beschrijft, is afgesloten.¹ Vlak voor zijn overlijden deed hij de wandeling nog een keer en vergeleek toen de situatie in 1865 met die in 1930.

“

Voor oudere Waddinxveners zal de beschrijving van Waddinxveen uit 1930 nog veel herkenning opleveren, van nieuwe bewoners zal veel van hun voorstellingsvermogen gevraagd worden. We laten Albert weer aan het woord.

Nu wil ik even laten volgen de verschillende veranderingen, die er in de vereenigde² gemeenten hebben plaats gevonden. Ik was begonnen met blok Snijdelwijk, dat tegenwoordig bij de gemeente Boskoop behoort. Zoo vlak als het vroeger was, zoo bebouwd is het nu. Er staan thans flinke arbeiderswoningen en enkele landhuizen, terwijl er o.a. ook een scheepsmakerij, een machinefabriek en een kistenmakerij is. Tevens zijn er aan de Westzijde

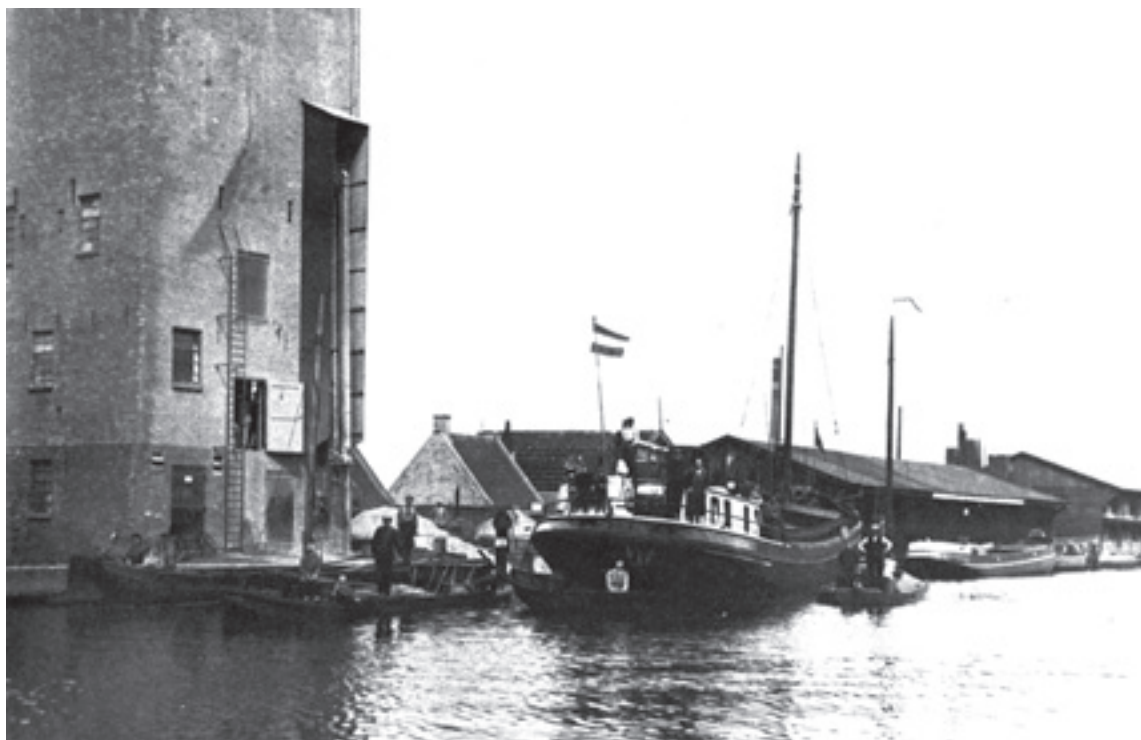
enkele nieuwe straten aangelegd. Vermelden we nog tenslotte de moderne, mooi ingerichte Gasfabriek.

De Boskoopse gasfabriek stond op de hoek van de (Boskoopse) Zuidkade en de latere Linnaeusweg, die in 1930 nog niet bestond. Net als in Waddinxveen lag de gasfabriek dicht bij de Gouwe om de aanvoer van kolen gemakkelijk te maken. Tussen 1912 en 1963 werd hier kolengas geproduceerd. Alle gebouwen zijn afgebroken en op deze plek is nieuwbouw verrezen: Voorofsche Zoom.

Maar nu gaan wij onze eigen gemeente in en krijgen wij eerst het stoomgemaal van den Puttepolder, dat in 1871 gebouwd is om de Groote Putte droog te malen. De twee molens van de Noordeindepolder

¹ Cees Verlooi, *Albert van Os wandelt verder in het Waddinxveen van 1865*, Het dorp Waddinxveen, jaargang 29 nummer 3 september 2021.

² In 1870 zijn Noord-Waddinxveen, Zuid-Waddinxveen en Broek samengevoegd tot één gemeente.

De graansilo van Janmaat

der zijn ook afgebroken en het gemaal heeft tevens hun werk overgenomen.

Het stoomgemaal van de polders Achterof en Putte is gebouwd naar een ontwerp van architect J. Paul. Vanaf de Gouwe leidde een watergang van 310 meter naar het gemaal. De machinisten waren A. Breedveld, A. Soet, P. Slingerland en D. Verbree. In 1966 is het stoomgemaal gesloopt en op dezelfde plek bevindt zich nu het gemaal De Omringdijk.

Nu, wat de Noordkade betreft, deze is wel veel geriefelijker geworden, maar mooier geenszins. Wel zijn er veel krotwoningen opgeruimd, maar de mooie molens zijn alle verdwenen en voor hen zijn geen plaatsvervangers te vinden.

Nu vindt men er opslagplaatsen van hout, zand en grint en ook een afscheepplaats. Op het z.g. 'Herderland' staat nu de voormalige kurkwarenfabriek, thans van den heer O.A.H. Matse, waar circa 100 arbeiders werkzaam zijn.

Jan Rupke en Leendert Vermeulen bouwden hier een kurkwarenfabriek, in 1926 werd er een grote meubelfabriek gevestigd. In het expeditie gebouw aan de Gouwe, waar tot voor kort Bakker Meubels gevestigd was, komen nu appartementen.

Op de plaats van den papiermolen 'De betere Hoop' is nu de afbraakhandel van de heeren gebroeders Slooten. Op de plaats, waar destijds de schuitemakerij van den heer van Groos was, is thans de houthandel der firma Schwartz en Verzijden.

Deze houthandel is begonnen in 1926 door de firmanten Johannes Hendrik Frederik Schwartz en Machiel Adrianus Marinus Verzijden. Het pand is in 1976 in gebruik genomen door bouwmarkt Formido, maar inmiddels afgebroken. Nu vindt men er huizen.

Even verder staat de graansilo van den heer Janmaat, op de plaats waar vroeger de 'Bijenkorf' stond. Even verder staat de houtwarenfabriek v/h D. Bremmer, en op den hoek bij de sluis de timmerfabriek der firma K. Ende en Co. Wat den weg betreft, deze is thans tweemaal zoo breed als vroeger en is tot heden nog de hoofdverkeersweg voor Boskoop. Tevens zien wij, voordat wij aan het sluisje zijn, een geheel nieuwe wijk, de Oranjelaan, welke tijdens de periode van werkloosheid na den grooten oorlog is aangelegd, waar toen voornamelijk werklozen aan te werk gesteld zijn. Hier vinden we een modern ingerichte scheer- en kapsalon van den heer Schalkwijk, en hier tegenover staat een mooie, modern ingerichte Chr. School met woning van het hoofd der school. Naast de kapsalon van den heer Schalkwijk is constructiewerkplaats van den heer Glasbeek.

In het pand waar kapper Leonardus Johannes Schalkwijk, geboren in Stompwijk op 22 augustus 1895, zijn scheer- en kapsalon had, was rijkschool Mimpfen gevestigd.

Tegenover de kurkwarenfabriek van den heer Vermeulen staat de Cooperatieve Bakkerij met winkel; hiernaast de stoffeerderij der firma Bennis met

verder enkele modern ingerichte woningen en ten laatste de autogarage van den heer Glasbeek.

De coöperatieve bakkerij Ons Voordeel was gevestigd in het pand waar later drukkerij Veldwijk zaken deed. Nu vindt men hierin de huisartsenpraktijk Oranjelaan. De garage van Glasbeek werd overgenomen door Boonstoppel.

We zullen nu niet dadelijk den Kerkweg opgaan, doch eerst de Nesse door loopen. We zien het nieuwe café 'Het Sluisje', daarnaast een autogarage en dan een lijstenfabriek van de heeren Dekker. Op de vroegere slachtplaats van de heeren Spruijt zien wij thans den manufacturenwinkel van den heer Brouwer.

Arie Brouwer voorzag vanuit zijn magazijn De Gunst de Waddinxveners decennia lang van kleding. Daarna werd het een supermarkt en het eindigde als budgetsportartikelenwinkel. Het pand is afgebroken om plaats te maken voor een rij nieuwbouwwoningen.

Het vroegere Amsterdamsche Veer is thans verbouwd als woonhuis van den heer van der Hee. Aan de overzijde vindt men de fabrieken der N.V. v/h/ A. Kemkes en Co. Hier is zooveel veranderd, dat het te veel is om op te noemen, zoodat wij maar aanstonds naar de Kerkweg zullen gaan, waar we de grootste veranderingen ook even zullen aanstippen. Vanuit de nieuwe Openbare School, drie heerenhuizen, waar respectievelijk wonen de heeren Meiburg, G. van Lange en Schwartz.

Deze drie huizen zijn gebouwd in opdracht van de gemeente. Het eerste huis, op de hoek van de Kerkweg en de Oranjelaan, was bedoeld als dokterswoning. Na 1925 woonde houthandelaar Schwartz in het pand en na hem Manus Daniel Bremmer. De Algemene Bank Nederland (ABN) vestigt hierna zijn kantoor in het pand, brak het in 1981 weer af en opende er vervolgens een jaar later een nieuw pand. Het is nu het kantoor van Makelaardij De Pater.

Het tweede pand was oorspronkelijk postkantoor. Directeur Gerard van Lange van papierfabriek De Schoone Haas, woonde hier nadat het postkantoor werd verplaatst naar een nieuw pand aan de Kerkweg. Na 1935 was het pand tot 2021 in gebruik als hotel-café-restaurant *De Unie*.

Het derde pand is de woning voor de hoofdonderwijzer van Openbare School B, thans Theo Thijsenschool. Vervolgens werd het politiebureau maar daarna gesloopt ten behoeve van nieuwbouw van *De Unie*.

Dan krijgt men de Oranjelaan en op den hoek de villa met tuin van Dr. J.F. Paul. Daarnaast nog enkele villa's, waaronder de pastorie der Ned. Herv. Kerk. Even verder het gebouwtje 'Ziekenzorg' met zijn inrichtingen tot bestrijding der tuberculose.

Het gebouw van Ziekenzorg en de bijbehorende woning stond waar nu de Passage is, ongeveer naast het voormalige bankgebouw dat nu het Sleutelkwartier herbergt. Men kon daar verpleegmidelen lenen bij ziekte. Het uitlenen werd overgenomen door het Groene Kruis aan de Stationsstraat³.

De Nesse

³ Geschonken door de firma Dirk Verheul, de wagenbouwer die later bussen bouwde, eerst aan de Kleikade, later in een complex naast de Coenecoopbrug.

TREEP

installatietechniek

Waar staan wij voor.

Treep Installatietechniek te Waddinxveen is een erkend installatiebedrijf met meer dan 25 jaar ervaring in de markt voor installatietechniek. Wij staan voor vakmanschap en uitstekende service. Dit vertaalt zich in een team van zeer bekwame monteurs met alle technologische kennis. Naast de werkzaamheden rondom centrale verwarming zijn wij tevens actief in het vervangen van dakgoten, rioolrijswerk, het plaatsen en renoveren van badkamers en sanitair.

erkend **Vaillant** dealer

Treep Installatietechniek
Brugweg 66
2741 KZ Waddinxveen

Ook voor alle andere merken CV ketels doen wij onderhoud tegen zeer gunstige prijs!

0182 - 631746

www.treepinstall.nl
info@treepinstall.nl

"Bij Treep Installatietechniek draait alles om kwaliteit en uitstekende service..."

CV ketels | Oefentruimte | Loofdehuiskerk

DE MAKELAAR VAN NU... MET EEN SCHAT AAN ERVARING

WWW.DEPATER.NL

DE PATER
MAKELAARDIJ

GOUWELUX ZONWERING

ALLES VOOR BINNEN- EN BUITENZONWERING

Al meer dan 30 jaar de zonweringspecialist van Waddinxveen!

Zonneschermen - Rolluiken
Screens - Vaste overkappingen
Pergola zonwering
Markiezen - Buitenjaloerieën
Horren - Doeken
Binnenzonwering - Gordijnen
Shutters - Reparaties

'Kom langs op afspraak in onze vernieuwde showroom'

GOUWELUX ZONWERING COENECOOP 144C WADDINXVEEN
(BIJ DE AUTOBOULEVARD) TELEFOON: 0182 - 63 50 94 (ma t/m zat)
WWW.GOUWELUX.NL OPENINGSTIJDEN SHOWROOM:
Woe t/m Vrij van 9.00 tot 17.00 uur - Zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur

somfy.

BELEEF BREMNER

SCHIELEN

POOLDIE

PEDICURE

LEDERWAREN

WWW.BREMNERWADDINXVEEN.NL

Schoenen Kerkweg-Oost 173-177, Waddinxveen t 0182-61 20 12
Lederwaren Promenade 82b, Waddinxveen t 0182- 63 34 77

Toen ik 10 jaar was, heb ik ook vaak op de Kerkweg gestaan. Toen Noordwaarts kijkende, was alles nog water. Ik weet nog, dat alles pas droog was en nog een modderige vlakte was.

Het eerste jaar, nadat alles drooggekomen was, werd er lijnzaad gezaaid, wat, toen het bloeide, een fraai gezicht opleverde. Het volgend jaar werd de Putte verkocht: de grootste eigenaar werden de heren van der Breggen en K. van der Torren.

De Kerkweg is thans veel breder dan vroeger en het z.g. 'oude dorp' kan in vergelijking met vroeger niet meer gezegd worden. Thans treffen we er geriefelijke burgerwoningen aan, afgewisseld met enkele mooie winkelpanden. Verder treffen we een meubelfabriek aan van de heren Van der Loo, een van de N.V. Modderkolk en Dijs, een lunchroom van den heer Van de Water, een Chr. Afscheiden Kerk met pastorie, een carrosseriefabriek der firma Verheul en ten laatste op den Onderweg een Chr. School.

Dan, op den hoek van den Kerkweg, de autogarage der firma gebroeders Van Nielen, aan de overzijde een stoffeerderij. Verder nog aan de Zuidzijde een wagenmakerij, een nieuwe Openbare School en een autogarage van de autodienst Boskoop-Waddinxveen-Rotterdam van de heren Buitelaar.

Verder is er op het kerkhof een nieuw baarhuisje gekomen, naar de eischen des tijds ingericht. Verder is de Kerkweg langs de geheele Putte volgebouwd met woningen, daarna de terreinen, waar straks ons spoorwegstation zal komen, dan de spijs, en fondantfabriek van den heer C..P. Broer, daarnaast de Chr. School voor M.U.L.O. met woning voor het hoofd der school. Even verder staat de prachtige Geref. Kerk met pastorie.

De kerk staat er nog, maar het ontwerp van Stuurman zal in de huidige vorm niet meer door hem

Villa's langs de Kerkweg

herkend worden. De pastorie, waar toen dominee Snoeij woonde, is afgebroken. Het markante gebouw van de spijsfabriek van C.P. Broer kon makkelijk het predicaat industrieel erfgoed dragen, maar is helaas onder de slopershamer gevallen.

Na een eindje geloopt te hebben, en alvorens eenige villa's gepasseerd te hebben, komen we aan de Kanaalstraat, welke dit jaar voltooid is. De aanleg van deze straat is een flinke verbetering geweest, aangezien de Jan Dorrekenskade veel te smal is. Dan krijgt men wat verder de Burgemeesterswoning en daarnaast het Postkantoor met woonhuis van den Directeur.

Hier zijn thans een Directeur, vier beambten en vijf bestellers werkzaam, wel een verschil met een zestigtal jaren geleden, toen de kreupele De Wilde alleen bestelde. Ik denk, dat hij nu wel een beetje

Kerkweg met Gereformeerde kerk en Christelijke MULO

Huize Beukenhof

bedenklijk zou kijken, wanneer hij er zich nu eens alleen voor geplaatst zag.

Het postkantoor is niet lang geleden afgebroken. De burgemeesterswoning, gebouwd in 1921, staat er nog. Burgemeester Troost was de eerste bewoner.

Wij zijn echter wat verder gegaan en hebben intusschen de villa's van respectievelijk Mevr. De weduwe De Lange en Mevr. De weduwe Van Dort Kroon gepasseerd, welke villa's er destijds ook niet waren. Dan komt men aan het huis van den heer G. Vos, notaris, en verder nog enkele winkels, waar te verkrijgen zijn: melk, boter enz. kruidenierswaren, schoenen, horloges enz. nogmaals fruit en weer tabak en sigaren. Wij zijn intusschen nog gepasseerd een kapsalon, en een smederij der firma M. de Rooij en ten laatste de Julianastraat, die eerlang ook doorgetrokken zal worden naar de Jan Dorrekenskade. In deze straat is een zaadhandel en drukkerij.

Albert doelt hier op de zaadhandel Van Hemert, begonnen in 1876 en nog steeds actief, maar niet op deze plaats.

We zullen nu eerst over de brug gaan naar het 'mallemolendland', maar mis, daar staan nu fraaie burgerwoonhuizen, weer wat verder de villa van den heer Stuurman. Verder aan de Noordzijde van den Brugweg eveneens burgerwoonhuizen en een Coöperatieve Graanmalerij.

Een jaar na de dood van Gijsbert Spruijt senior werd op het land naast de Brugweg het gebouw van de coöperatieve maalterij De Eendracht

gebouwd. Nu biedt het pand onderdak aan Gouwe Meubel, maar ook daar zullen appartementen komen.

We gaan thans weer Noordwaarts het Jaagpad op, maar geen schoppenmakerij van den heer Dulken meer. Hier woont nu schipper Hoogendoorn, die een veer op Gouda heeft. Verder enkele woonhuizen, welke echter ten behoeve van de Gouwe wel spoedig gesloopt zullen worden.

Dan krijgt men de betonfabriek van de firma Krabbendam en verder het gemaal, dat in de plaats van de Middelburgsche en Raamberger molens is gekomen.

Dit gemaal met woonhuis is er nog steeds. De familie Polderman heeft enkele generaties dit gemaal bediend.

Teruggaande zien wij aan de Zuidzijde van het Jaagpad de meubelfabrieken respectievelijk van de heeren De Beun en Co. En den heer Vermeulen. Dan komt de Gasfabriek, de Nederl. Fabriek voor Molenbouw en daarna het huizencomplex van de woningbouwvereniging, waarin de Emmastraat en Prins Hendrikstraat.

Wel een verschil, vindt U niet? Zestig jaar geleden liepen hier de koeien van den heer G. Spruijt. Verderop staat dan nog het electrisch gemaal, vroeger stoomgemaal, gebouwd in 1875, hetwelk de plaatsvervanger voor de twee molens 'Bunzing' en 'Achtkant' werd. Even verder nog de villa van den heer Moons.

We zouden door kunnen loopen en ergens over kunnen varen, maar de hebben wij den vorigen keer ook niet gedaan, dus wandelen wij weer terug. U zult zeggen: "Wat er staat, dat weet ik wel". Ja, dat is zoo, maar het geeft U tevens een nog juist beeld, zooals de toestand vroeger d.i. omstreeks 1865 was. Straks zal ik U ook iets van het leven van toen vertellen en dat tevens vergelijken met dat van heden, werkelijk ook een heel verschil⁴.

Maar zijn we zijn intusschen aan de Brug gekomen en zullen van de Zuidkade ook maar even de voornaamste punten aanhalen. Eerstens het Gemeentehuis met zijn fraaien tuin, een heel verschil met dat, wat later nog winkel van den heer Koster is geweest. Dan het Spuithuisje, waarin de fraaie motorspuit, een heel verschil met dat primitieve middel van toen. Dan, op de plaats, waar vroeger de graanhandelaar, de heer Visser, woonde, thans een fraaie galanteriewinkel van de heer Glasbeek, dan het café-restaurant van den heer A. Kwaak, waarvoor een aanlegsteiger, welke er destijds voor het logementje niet was.

⁴ Cees Verlooi, *Albert van Os beschrijft maatschappelijke ontwikkelingen, Het dorp Waddinxveen, jaargang 29 nummer 4, december 2021.*

Dan gaan we even de Jan Dorrekenskade op. De boerderij daar is afgebroken, tenminste gedeeltelijk en op de plaats daarvan een woonhuis, voor eenige tijd bewoond door den heer Louriesse, dan houtdraaierijen, een meubelfabriek enz. Eerst even naar het zwembad. Nu, als mijn vader dat eens zag, zou hij niet weten, waarvoor zulk een gebouw diende. Ik weet wel, dat ik met mijn kameraden ging zwemmen in verschillende slooten of in de Grootte Putte achter den papiermolen 'De Herder'.

Zaterdag 2 juli 1927 wordt het zwembad naar een ontwerp van architect P.D. Stuurman, door burgemeester Troost geopend. Alle gebouwen waren van hout en in 1969 brandt het af, een maand nadat het nieuwe zwembad aan de Sniepweg in gebruik is genomen.

In den Zuidplaspolder geen watermolens meer, maar een stoomgemaal. We gaan echter weer terug en nog even verder de Zuidkade bezien. Op de plaats waar de korenmolens 'De Hoop' is thans een veekoekenfabriek. Waar vroeger de heer P. Herfst woonde en de (hang) schuur van den molen (toen papiermolen) 'De Nijverheid' was, zijn thans nieuwe woonhuizen. Verderop nog enkele woonhuizen, tot we aan 'de Schoone Haas' komen, de eenig overgeblevene van de vele. De molen is in 1783 gebouwd geworden, eigendom geweest van de heeren Schoone en Van der Haas en later in eigendom overgegaan aan de heer G. van Lange. 29 Juni 1897 is hij tijdens een hevige onweer door den bliksem getroffen en afgebrand. Spoedig daarna was er echter een nieuwe fabriek verzezen, thans eigendom van de N.V. Papierfabriek 'de Schoone Haas' v/h W. van Lange, waarvan de heer G. van Lange directeur is.

In 1934 worden de fabriek en inventaris openbaar verkocht in het Goudse café *Het Schaakbord*. Kunstmesthandelaar Piet Bakker uit Moerkapelle wordt de eigenaar en zijn zoon Bram zet het bedrijf nog even voort. De gebouwen hebben inmiddels plaats gemaakt voor nieuwe woningen

We zijn nu echter genaderd aan de houtzagerij, welke eerst in eigendom was bij den heer P. Hoogerdijk, later verkocht is geworden aan de heeren J. en G. Alblas en thans een Naaml. Vennootschap is, waarvan de heer C Hoogendoorn directeur is. Deze houtzagerij is eenige jaren geleden tot den grond toe afgebrand, doch is er een nieuw gebouwencomplex verzezen, dat naar de eischen des tijds ingericht mag heeten.

Ook de houthandel en zagerij van Alblas is er niet meer en ook hier staan nu woningen.

Dan verder de vroeger z.g. 'Kleine Hei', thans volgebouwd met woningen en een speelgoedfabriek van den heer Kleiweg. De 'Grootte Hei' is eveneens voor het grootste gedeelte volgebouwd. Tevens is er een nieuwe straat aangelegd, met nette burgerwoonhuizen en een R.K. Bondsgebouw (Burgemeester Trooststraat, red.). Weer verder de N.V. Meubelfabriek v/h Van Schaik en Berghuis.

De Zuidkade is verder ook veel veranderd. Veel krotwoningen zijn opgeruimd en men vindt er thans veel nette woon- en winkelhuizen. Op den Kanaalweg staat een fraai R.K. School. Jammer echter, dat deze zoo echt achteraf staat. Verder treffen wij nog enkele speelgoed- en meubelfabrieken aan.

Dan krijgen wij op de Wilhelminakade de houtopslagplaats aan der N.V. Alblas en Gehner, verder enkele meubelfabrieken, een speelgoedfabriek, twee lak- en vernisfabrieken, een houthandel en ten laatste een glasslijperij en spiegelfabriek.

Eén lak- en vernisfabriek is uiteraard die van Boonstoppel. Jacob van Dijken begon een glas- en spiegelfabriek in 1933, aanvankelijk in de meubelfabriek van Matse. Albert beschrijft het moment dat Van Dijken in het pand aan de Wilhelminakade is gevestigd. Dit pand wordt later meubelzaak Van Wijk, sportschool en nu M & D Security. Van Dijken betrok een pand aan de Zuidkade waar eerst papierfabriek De Schoone Haas was en doet nu zaken vanaf bedrijventerrein Coenecoop.

”

Hier eindigt de reeks waarin Albert van Os vertelde hoe Waddinxveen er in 1865 uitzag en wat er allemaal veranderd was toen hij in 1930 nog één keer door ons dorp wandelde. <

Albert en Gerrigje van Os zijn in 1931 55 jaar getrouwd

DE ROMPH
Opticiens

Brillen · Lenzen · Oogzorg

Koningin Wilhelminaplein 2, Waddinxveen
www.deromphopticiens.nl

WEGENS SUCCES VERLENGD!
DE GOUDEN INRUILWEKEN!

BRENG UW GOUD, KOM EN RUIL OM

EEN ZEER HOGE INRUIL VAN CIRCA
€ 26,- PER GRAM 14 KARAAT GOUD*

Tijd voor iets nieuws? Ruil uw oud goud in voor flinke korting op een prachtig nieuw sieraad of horloge (of voor een cadeaucheque). Of, kies voor een unieke occasion. De goudprijs is gestegen en wij geven daarom ca. € 26,- per gram voor 14 karaat goud*. Breng en verzilver uw goud, in al onze filialen**.

ROBERT DEN HAAG

WADDINXVEEN - GOUNDFLEIN 48, 27141 WVN, TEL. (0)182 61 70 48

ROTTERDAM (DORHOOD HESSEPLAATS 5, 3069EA, TEL. (0)10 421 55 03

BOSKOOP, KONINGINWEG 4, 2771DN, TEL. (0)172 214 076

UW VERTROUWDE
JUWELIER

WWW.ROBERTDENHAAG.NL

AL SINDS 1951 HET VERTROUWDE ADRES VOOR WADDINXVEEN.

Wat altijd gebleven is, is het karakter van een familiebedrijf met sterke binding met de wortels van het bedrijf. Die wortels liggen in Waddinxveen en daar is Boonstoppel trots op.

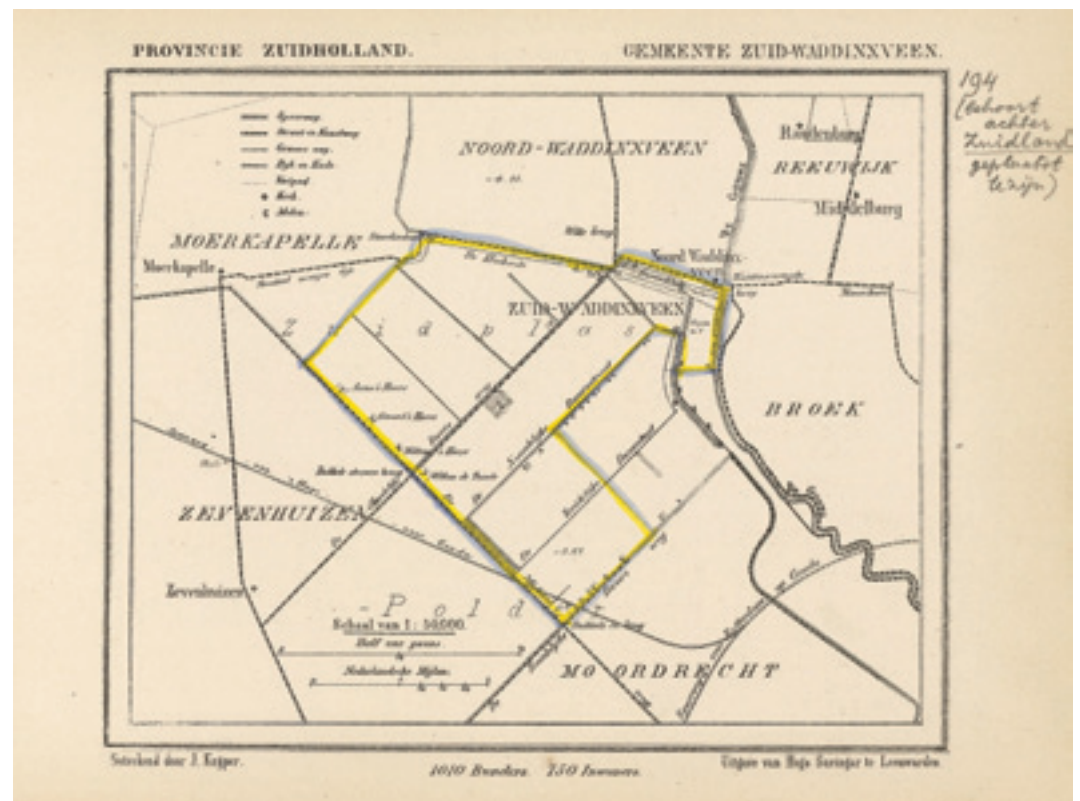

BOONSTOPPEL JR
WADDINXVEEN

Oranjelaan 21 Waddinxveen, Tel: 0182 62 21 33
mitsubishiwaddinxveen@boonstoppel.nl
www.boonstoppel.nl

Omstreeks 1870 verscheen de **Gemeente-atlas van Nederland**. Daarin zijn alle toenmalige gemeenten in kaart gebracht, veelal gebundeld per provincie. De **Gemeente-atlas van Zuid-Holland** omvat ruim tweehonderd plattegronden. Maar waar is het kaartje van Waddinxveen?

Waddinxveen in de gemeenteatlas van Jacob Kuyper

Kaartje van de gemeente Zuid-Waddinxveen uit de Gemeente-atlas van Nederland van Jacob Kuyper. Datering: z.j. [1870]. Bron: Het Nationaal Archief.

Kees Floor¹

De atlas werd samengesteld en ontworpen door Jacob Kuyper. Hij was aardrijkskundige, cartograaf en tekenaar-redacteur. Ook was hij medeoprichter en later erelid van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. In de periode 1857-1880 verzorgde hij verscheidene atlassen, waarvan de *Gemeente-atlas van Nederland* de bekendste is. Deze atlas was een uitgave van boekhandelaar Hugo Suringar in Leeuwarden. Kuyper baseerde zich bij het vervaardigen van zijn kaartjes op reeds bestaande kaarten, zoals de topografische kaart en provinciekaarten. Hij maakte daarvan een - naar eigen zeggen - verbeterde

kopie, waarbij hij de opmerkingen van burgemeesters die een conceptkaartje toegezonden hadden gekregen, zoveel mogelijk benutte. Overigens was het lang niet in alle gevallen gemakkelijk om 'van die drommelsche burgemeesters' antwoord te krijgen op verzoek duidelijke verbeteringsuggesties aan te leveren.

De Gemeente-atlas van Zuid-Holland

De kaartjes waren per stuk te koop voor tien cent, scholen kregen korting. Verder waren ze verkrijgbaar gebundeld per provincie. Een *Gemeente-atlas van Zuid-Holland* bevatte ruim tweehonderd kaart-

¹ Kees Floor (1947) werkte als meteoroloog bij het KNMI in De Bilt. Hij schreef talrijke artikelen voor de Volkskrant, diverse weerbladen en periodieken van historische verenigingen. www.keesfloor.nl

Kaartje van de gemeente Noord-Waddinxveen. Datering: z.j. [1870]. Bron: Het Nationaal Archief.

Kaartje van de gemeente Broek. Datering: 1867. Bron: Het Nationaal Archief.

jes en werd aangeboden voor een prijs van ongeveer zestien gulden. Een atlas van heel Nederland met iets meer dan 1200 kaartjes kwam op circa zeventig gulden. Complete exemplaren van de gemeenteatlases van de elf provincies bestonden steeds uit een titelblad, een register waarin de namen van alle gemeenten in de provincie waren opgenomen, de gemeentekaartjes en tot slot een overzichtskaart van de provincie. Een atlas van het hele land werd voorzien van een register met de namen van alle gemeenten in Nederland.

Een exemplaar van de gemeenteatlas van Zuid-Holland, vermoedelijk uit 1871 en volgens een daarin geplaatst stempel vermoedelijk afkomstig uit het *Rotterdamsch Leeskabinet*, is gescand door Google. Volgens het daarin opgenomen register zou de atlas onder andere een kaartje moeten bevat-

ten van Waddinxveen. Bij de W is het echter niet te vinden. Zou iemand het eruit gescheurd hebben, zoals vermoedelijk ook het geval is geweest bij de ontbrekende kaartjes van Rotterdam, Pernis, Charlois en IJsselmonde? Dat is onwaarschijnlijk; we vinden namelijk bij de N wél een kaartje van Noord-Waddinxveen en bij de Z een exemplaar van Zuid-Waddinxveen. Hoe zit dat?

Gemeentelijke herindeling

Kuyper en Suringar geven op deze vraag zelf al een antwoord. In een informatieblok getiteld *Verbeteringen op de kaarten schrijven* zij in latere uitgaven onder andere het volgende: "Tijdens de uitgave van dezen Atlas zijn de Gemeenten Sluipwijk, Broek en Stein opgeheven; (...) – Broek, noordelijk deel, gevoegd onder de thans onder den naam Waddinxveen vereenigde gemeenten Noord- en Zuid-Waddinxveen; (...) In het Algemeen Register zijn deze wijzigingen allen opgenomen en (...) evenzeer in de registers der verschillende deelen. Nieuwe kaarten met deze veranderingen zijn in

bewerking en zullen spoedig verkrijgbaar worden gesteld'.

De oorspronkelijke kaartjes

Om een beeld te krijgen van Waddinxveen rond 1870 waren dus drie Kuyperkaartjes nodig, namelijk die van de gemeenten Noord-Waddinxveen, Zuid-Waddinxveen en Broek (voluit: gemeente Broek, Thuil en het Weegje, Bloemendaal, Broekhuizen). De plattegronden zijn afgebeeld op pagina 13 en op pagina 14. De legenda vermeldt al dan niet verharde wegen, spoorwegen, voetpaden, dijken, kerken en molens. Vooral het aantal molens valt op; ze werden onder andere gebruikt bij de fabricage van papier. Om de kaartjes aantrekkelijker te maken voor het oog en tevens de ligging van de gemeentegrenzen te accentueren, werden ze ingekleurd met twee kleuren, in het geval van de hierbij afgebeelde kaartjes geel en blauw. De kaartjes bevatten in het gebied binnen de gemeentegrenzen meer details dan in de buurgemeenten. Zo vinden we onder andere op het kaartje van de gemeente Zuid-Waddinxveen de molens in Noord-Waddinxveen langs de Gouwe en de na vervening gevormde plas de Put² niet terug.

Een nieuwe kaart

De gemeentelijke herindeling waarbij Noord- en Zuid-Waddinxveen werden samengevoegd met gemeente Broek, ging in op 1 augustus 1870. Werd de in dat jaar door Kuyper en zijn uitgever Suringar gedane belofte om snel met een nieuwe kaart te komen, ingelost?

Dat blijkt niet het geval. In een uitgave van de atlas, afkomstig uit de Koninklijke Bibliotheek en bijgewerkt tot 1879, komt Broek weliswaar niet meer voor, maar moet Waddinxveen het nog steeds doen met de oude kaartjes van Noord- en Zuid-Waddinxveen. We moeten daarvoor in dit geval al wel zoeken bij de W. Het zou nog tot 1889 duren voor de nieuwe versie er was. <

Bronnen

- Archief van G.T.N. Suringar en Hugo Suringar, inv. nrs. 734 en 1771; AllardPierson/UvA.
- J. Kuyper: *Gemeente-atlas van Zuid-Holland*, Leeuwarden, ca 1870 (Koninklijke Bibliotheek / Rotterdamsch Leeskabinet, gescand door Google).
- J. Kuyper: *Gemeente-atlas van Nederland*, Leeuwarden, ca 1880. Vijf banden (Koninklijke Bibliotheek, gescand door Google).
- Losse exemplaren van Kuyper-kaartjes, beschikbaar op internet op bijvoorbeeld nationaalarchief.nl, atlas1868.nl, kaartcadeau.com, atlasenkaart.nl (sic), genlink.nl, datnarrenschip.nl, deoudewereld.nl.
- J.S. Bakker, *De drie levens van één molen* (9), *Molenwereld*, februari 2011.

Lokale geschiedschrijving wordt vaak gedomineerd door 'belangrijke' mensen, het wel en wee van de plaatselijke kerken en grote ondernemers die bijgedragen hebben aan de ontwikkeling van ons dorp. Minder gedocumenteerd maar zeker zo interessant zijn de ervaringen van de gewone mensen. Die ervaringen komen aan bod in interviews met onze oudere dorpsgenoten.

Dirk Kaptein

Een trotse Waddinxvener

Aleid Abels

Dirk Kaptein met zijn fotoboek.
Bron: Aleid Abels.

Dirk Kaptein is een trotse Waddinxvener die zijn dorp met plekken als het Bentwoud, het Gouwebos, de Petteplas, het Weegje en de Gouwe, geweldig vindt. Hij is er geboren en getogen en woont er nog steeds met veel plezier, hoewel het dorp sterk verandert. Zo ziet hij met lede ogen aan dat veel polders hun schoonheid verliezen door de bouw van distributiecentra en woningen, b.v. in de Triangel. Hij legde samen met zijn schoondochter Rikie Kaptein-van der Veer de veranderingen vast in een fotoboek waarin hij oud en nieuw Waddinxveen naast elkaar weergeeft in oude ansichten, luchtfoto's en eigen foto's. Het resultaat is een werkelijk uniek boek.

Dirk Kaptein is dus een ervaringsdeskundige op het gebied van de geschiedenis van Waddinxveen, reden temeer hem te interviewen.

Ouderlijk huis

Zijn vader Matthijs Kaptein (1908 - 1986) werd geboren in Alphen aan den Rijn maar groeide op

in Woerdense Verlaat. Dirks moeder, Jantje Booi (1909 - 2007), is afkomstig uit Emmen, haar vader was er turfschipper. Na diens overlijden hertrouwde Jantjes moeder en verhuisde het gezin naar Bodegraven. Daar leerde Jantje Matthijs Kaptein kennen. Zij trouwden op 10 oktober 1929. Dirk Kaptein werd geboren op 9 april 1930. Er volgden nog drie broers en een zusje. Matthijs en Jantje 'moesten' trouwen. Daarom kon zoon Dirk alleen gedoopt worden als Jantje spijt betuigde. Dat weigerde ze en uit teleurstelling over de houding van de kerk lieten ze ook de andere kinderen niet dopen. Die gingen wel naar de christelijke school en naar catechisatie maar van lieverlee bezocht het gezin de kerk niet meer. Tot 1936 woonde Kaptein met zijn gezin aan Kleikade 46 maar toen de huur met een kwartje per week werd verhoogd, verhuisde men naar de Noordkade. Het huis stond aan de Gouwe, schuin tegenover Van der Loo Machinebouw. Er was wel een voorkamer, maar ze leefden in de keuken. Daar werd dus niet alleen gekookt, maar ook gegeten en gewassen. Tussen de middag aten ze warm.

Jantje moest hard werken in een huishouden zonder stofzuiger en wasmachine. Op zondag werd de was opgekookt, op maandag werd die gedaan met behulp van een houten stamper. Daarna werd de was aan lijnen boven hun hoofd te drogen gehangen. Bij mooi weer legde Jantje de was buiten op de bleek. Ieder had één extra stel kleren dat 's zondags schoon werd aangetrokken en dan de rest van de week werd gedragen.

Alleen in de keuken konden de gezinsleden zich met warm water wassen. Boven waren er twee slaapkamertjes, een voor vader en moeder en een voor het zusje. Dirk sliep op zolder met twee broertjes in een breed bed, het derde broertje apart in een smal bed.

Het gezin in oorlogstijd

Vader Matthijs werkte bij coöperatie *de Eendracht* aan de Brugweg (waar later Gouwemeubel werd

Toen de huur met een kwartje per week werd verhoogd, verhuisde men naar de Noordkade 185.

gevestigd), een maalderij¹ voor granen en zaden. Toen directeur Jonkheid voor zichzelf begon in een vierkant pakhuis aan de Zuidkade, nam hij Matthijs mee. Al jong had hij zijn rijbewijs gehaald en reed de geschoonde zaden met een vrachtwagen naar de boeren. In de jaren dertig verdiende hij wel eens wat bij door 's nachts te 'billen'² bij de maalderij van Janmaat aan de Noordkade. Het gezin had het extra geld hard nodig.

Direct aan het begin van de oorlog kon er vanwege het gevaar bij Jonkheid niet meer gewerkt worden en kreeg Matthijs geen salaris meer. Jantje was radeloos, maar gelukkig bracht Janmaat een zak erwten en f 10,-. Zo kon zij nog net boodschappen doen bij de winkel van Jan van Triet. Matthijs nam ontslag en ging na het bombardement van Rotterdam aldaar enkele maanden puin rijden. Hij reed met een open vrachtwagen van vervoersbedrijf Tinus Zijderhand (Noordkade, tegenover de huidige HUBO).

In 1941 en 1942 moest hij als chauffeur werken in Duitsland. Het gezin kreeg in die tijd steun. Toen hij met verlof kwam hielp dokter Van der Linde sr. hem aan een diagnose 'rugproblemen', zodat hij thuis kon blijven. Dat najaar rooide hij aardappels in de polder, maar in 1943 moest hij opnieuw naar

Duitsland. In die periode wisten zijn gezin en hijzelf niet van elkaar of ze nog in leven waren.

Na de oorlog keerde Kaptein als chauffeur voor de geallieerden terug, gewapend en in een militair uniform. Zo kon hij ook vluchtelingen en militairen weer naar huis brengen. Voor zijn gezin had hij een kist met voedsel en eierpoeder bij zich. Het nog aanwezige spinaziezaadbrood smeed hij in de Gouwe.

In de periodes dat Matthijs in Duitsland was tewerkgesteld, moest Jantje vrijwel alleen voor de vijf kinderen zorgen. Dat was een zware last, niet in het minst door de leefomstandigheden in die tijd. Ze waren zó arm, dat er soms geen eten was. Jantje was zuinig en verdeelde het voedsel in porties over alle kinderen. Alles was op de bon, een lekke pan moest gerepareerd worden, oude kleren van volwassenen werden vermaakt tot kinderklere en schoeisel en kleding werden telkens versteld. Er was alleen een klein noodkacheltje, gestookt met kleingemaakt hout dat de broertjes vonden. Maar om 20.00 uur was het spertijd en moest de kachel uit. Jantje zat dan sokken te stoppen bij het schaarse licht van een olielamp. Om 21.00 uur gingen ze, net als vrijwel iedereen, naar bed. Jantje was in die tijd zo angstig dat een buurmeisje bij haar sliep. Dat in de nacht bommenwerpers soms urenlang over vlogen, maakte het er niet beter op. Vanwege depressiviteit werd ze in de oorlog enkele keren in Amersfoort opgenomen. De kinderen verbleven dan bij kennissen in Amsterdam en gingen niet naar school.

School en eerste baan

Dirk was een late leerling en mocht dus pas als zevenjarige in 1937 naar de Willem van Oranjeschool. Ze hadden daar van maandag tot vrijdag les zonder een vrije woensdagmiddag. Eens had hij geen bruikbaar schoeisel en kreeg hij van de diaconie een paar klompen. In de zomers van 1943 en 1944 ging hij met een vriendje vaak langs de boeren om eten bedelen.

In augustus 1944 werd Kaptein vervroegd van de lagere school gehaald³ om voor brood op de plank te zorgen en ging hij als jongste werknemer aan de slag bij zaadhandel Oudijk. Het bedrijf was gevestigd tussen het toenmalige raadhuis en de Jan Dorrekenskade en had als adres Zuidkade 12, achter het woonhuis stond het magazijn. De tuinderij liep door tot het spoor en werd in de breedte begrensd door de Jan Dorrekenskade en de brede Botersloot of Blomsloot waar nu de Stationsstraat is. De Kanaalstraat liep dwars door de tuinderij. Oudijk handelde in allerlei groentezaden, zoals

¹ Daar werden zaden en granen geschoond van takjes en blaadjes met een zaadschoonmachine.

² Groeven hakken in molenstenen.

³ In 1942 werd de leerplicht met een jaar verlengd (van zeven naar acht jaar). Er stonden twee mogelijkheden open: een zevende en achtste leerjaar volgen aan een school voor gewoon lager onderwijs óf een school voor voortgezet gewoon lager onderwijs (vglo).

De kerverij van Dobbelmann.

erwten, bonen, spinazie en wortelen. Die werden op contract aangeleverd door boeren uit de omgeving maar ook van verder weg, bijvoorbeeld uit Zeeland. Dirk werkte 's zomers in de kassen aan de Jan Dorrekenskade waar witlof en tomaten werden gekweekt, en 's winters in het magazijn om zaad af te wegen, dat te verpakken voor verzending en vervolgens per bakfiets af te leveren op het Postkantoor.

Om zes uur 's ochtends liep Dirk met opgelapte schoenen en zonder ontbijt naar Oudijk om aan de werkdag van twaalf uur te beginnen. Alleen op zaterdag mocht hij om twaalf uur naar huis, vakantie-dagen bestonden nog niet. Om negen uur had hij een halfuur schaft en at uit een meegebracht blik hete erwtensoep gekookt door Maarten Heikoop. Wat overbleef at hij in de middag koud op. Tussen de middag had hij anderhalf uur schafttijd en kon dan thuis warm eten, dat uit de gaarkeuken kwam. Van zijn baas kreeg hij éénmaal per week een brood van spinaziezaad.

Toen het eten uit de gaarkeuken minder werd, moest Dirk voor voedsel op dievenpad. Oudijk had de zolder gehuurd van de eerder genoemde Eendracht aan de Brugweg om daar op contract geteelde pootuien te laten drogen. Dirk moest ze 'omzetten' en de rotte uien verwijderen. Toen het die winter vroom, vulde Dirk een jutezak met uien, stak de dichtgevroren Gouwe over en spreidde de uien thuis op zolder uit. Ook kon hij wel eens aardappels regelen als die werden gelost langs de Gouwe en de schippers ook aardappels op de kade gooiden zodat kinderen, onder wie Dirk, die konden meenemen. Zo zorgde Dirk dat het gezin die winter aardappelen met ui kon eten, of ui met aardappelen, naast het eten van de gaarkeuken.

Na de oorlog

In september 1947, na drie jaar gewerkt te hebben bij Oudijk, vond Dirk prettiger werk bij tabaksfabriek *Dobbelmann*. Daar werden onder meer shag, pruimtabak en sigaretten geproduceerd. Dirk begon bij de kerverij waar de tabak versneden werd.

Bij Dobbelmann trof hij veel jonge mensen onder wie nogal wat Rotterdammers waardoor Dirk opbloeide. Ze werkten vijf dagen van de week van 7.30 uur tot 17.30 uur en hadden maar een halfuur schafttijd in de kantine (nu bedrijfsverzamelgebouw). 's Zaterdags waren ze vrij omdat het te duur was de fabriek voor een halve dag op te starten. Naast een week vakantie per jaar kregen ze nog drie snipperdagen waarvan er één op de maandag na de vakantie week verplicht moest worden opgenomen, omdat dan de fabriek weer werd opgestart. Elke werknemer kreeg tien pakjes shag in de maand en iedereen had wel een blikje bij zich dat elke dag op het werk werd aangevuld. Het had tot gevolg dat de hele familie Kaptein (behalve moeder) zat te roken en de keuken met de was boven hun hoofden blauw zag.

Dienstplicht

Op negentienjarige leeftijd moest Dirk in dienst. Hij verliet Dobbelmann met een prachtig getuigschrift. Op zijn moeders verjaardag (23 maart 1949) vertrok hij naar de Hojelkazerne in Utrecht en werd door zijn moeder met tranen in de ogen

Waddinxveen gezien vanuit de lucht. De luchtfoto is in 1944 door de RAF genomen. Bron: WUR, Speciale Collecties.

Dirk Kaptein bij Dobbelmann
IBIS voetbalvereniging.
Bron: Familiearchief

nagekeken. De Koreaanse Oorlog dreigde toen al en ze vreesde dat hij daar misschien naartoe moest. Eenmaal in de week had hij vrij vervoer van en naar Utrecht maar hij ging ook wel liften. Bij de verbindingdienst bleek Dirk een vlotte leerling te zijn. Na zijn opleiding werd hij al na een halfjaar gedetacheerd in Schoonhoven waar hij als centralist de telefoon bemande. De vergoeding was drie kwartjes per dag, later een gulden. In vrije weekenden ging hij op de fiets naar huis. Al met al duurde zijn dienstperiode een jaar. Na zijn dienstplicht kon hij opnieuw terecht bij Dobbelmann.

Trouwen

In zijn jonge jaren trok hij met zijn vrienden op zaterdag en zondag op de fiets naar Gouda, bijvoorbeeld naar de bioscoop. Radio hadden ze niet en televisie bestond nog niet. In Waddinxveen kon je dan een kanon afschieten, maar in Gouda was het ongelofelijk druk op de Kleiweg. Daar verzamelden zich jongelui vanuit alle omliggende plaatsen om er te 'stijfselen': rondjes lopen over de Kleiweg en naar de meisjes kijken. Er zijn heel wat huwelijken uit voortgekomen. Om 22.00 uur dronken ze nog een biertje, speelden ze biljart en fietsten daarna naar huis. Vakanties bracht hij door met vrienden die hij bij Dobbelmann kreeg. Ze fietsten naar hun vakantieadres en sliepen daar in een gehuurde tent op strozakken.

In zijn jeugd voetbalde Dirk jarenlang bij voetbalclub 'Waddinxveen' aan het Noordeinde. Aanvankelijk was dat grasland met koeienvlaaien die de jongens eerst moesten opruimen voor er gevoetbald werd. Er was geen kantine, dus ook geen wasgelegenheden of douche. Hij voetbalde eerst op zondag maar toen hij verkering kreeg met Lia, die op zaterdag als kapster werkte tot zes uur, ging hij op zaterdag voetballen zodat ze beiden 's zondags

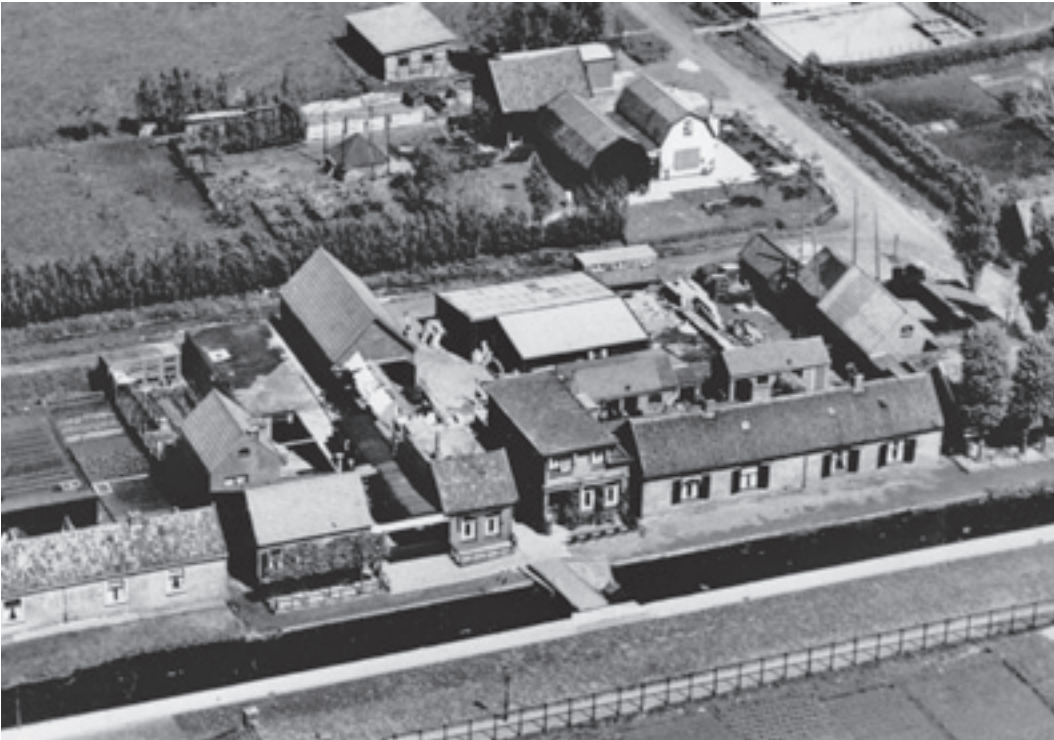
vrij hadden. Hij voetbalde ook twee jaar bij Be Fair op aanraden van Boonstoppel, die erg voor Be Fair was. Dirk is ongeveer zeven jaar scheidsrechter voor de jeugd geweest bij de Goudse Voetbal Bond en floot in de hele regio. Omstreeks 1970 hield hij daarmee op, toen de toeschouwers hem te mondig werden.

Dobbelmann was een sociaal bedrijf met allerlei clubs voor de werknemers, zoals een tafeltennis-, voetbal- en toneelclub. Dirk vond het een geweldige tijd en deed met alles mee. Hij speelde ook toneel, net als de telefoniste en haar jongere zus Lia Alblas, kleindochters van de directeur van Houthandel Alblas. Lia was kapster bij Doelman in de Oranjelaan. Dirk en Lia wilden graag trouwen maar om in aanmerking te komen voor een woning, moest je al getrouwd zijn. Gelukkig kon je in die tijd nog rechtstreeks de burgermeester benaderen met dit soort problemen. Dat deed Dirk met als resultaat dat ze op voorspraak van burgemeester Warnaar een oud huisje kregen in de Stroobuurt (Kerkweg 172). Het stond tegenover de tegenwoordige Kruiskerk op de plek waar later supermarkt C 1000 kwam.

Dirk Kaptein en Cornelia (Lia) Alblas trouwden op 24 oktober 1957. Ze kregen twee zonen: Matthijs (Mat) (8-10-1958) en Cornelis Gerardus (Cock) (27-10-1961). Omdat de gemeente de Stroobuurt

Dirk Kaptein en Cornelia (Lia) Alblas trouwden op 24 oktober 1957. Bron: Familiearchief

Stroobuurt met boerderij Sekeris. Het huisje rechts van het linker huizenblok was het eerste huisje van Dirk en Lia.

wilde afbreken ten behoeve van de latere Passage verhuisden ze op 6 januari 1963 naar Prunusstraat 30. Daar hebben ze met veel plezier tot 2011 gewoond, toen ze verhuisden ze naar Kastanjelaan 68.

Verschillende banen

Dirk vond het werk bij Dobbeltmann plezierig en afwisselend. Hij haalde als een van de eersten van zijn collega's zijn klein en groot rijbewijs. Zo kon hij bij de afdeling bezorging beginnen als bijrijder op de trailer en mocht hij bij ziekte de chauffeur vervangen. Later bracht hij bestellingen shag, sigaretten, pruimtabak en koffie rond in Noord-Holland. Hij had dan grote sommen geld in zijn bestelwagen omdat de winkeliers nog contant betaalden. Ook bracht hij na werktijd personeel weg dat in de omtrek woonde, overwerk dat goed betaalde. Op den duur kreeg hij de leiding over de afdeling Expeditie en Verpakking.

In 1960 werd Dobbeltmann overgenomen door *Ardath Tabacco*⁴. In de overgangsfase leverde Ardath losse tabak per vrachtwagen aan Dobbeltmann waar die verpakt werd in Ardathverpakking. Dirk moest toen gedurende zes weken vóór werktijd personeel ophalen uit Dordrecht omdat er in Waddinxveen te weinig personeel was. Na werktijd bracht hij die mensen weer terug naar Dordrecht. Dat betekende werkdagen van twaalf uur. Later wilden ze hem in Dordrecht bij de afdeling Ver-

zending hebben, maar het eentonige werk onder andere leiding stond hem zo tegen dat hij na drie maanden terugging naar Waddinxveen.

In 1962 kwam kabelfabriek NKF in het gebouw. Het eentonige werk dat hij daar zou moeten doen leek hem niets en dus nam hij ontslag. Hij werd chauffeur bij *Akerboom* op de bodedienst naar Amsterdam maar de onregelmatige werktijden deden hem zoeken naar een andere baan. Die vond hij na een klein jaar bij verffabriek Boonstoppel, waarvan hij de directeur Kees Boonstoppel⁵ ontmoette bij de jacht die hij samen met zijn schoonvader beoefende. Hij zou er dertig jaar werken. Eerst vulde hij bussen met verf, later werkte hij weer bij de verzending. De laatste vijftien jaar in een grote winkel aan de Amsterdamse Veerkade in Den Haag, door de luchtvervuiling de smerigste straat van Nederland. Hij had één collega, de vertegenwoordiger. Dirk bouwde daar een grote klantenkring op. Bestellingen werden via bodediensten verspreid en later via eigen vervoer vanuit Boonstoppel Waddinxveen. Later werd de winkel verplaatst naar Den Haag-Zuid, naar de Kerke-tuinenweg, toen er ruimte gemaakt moest worden voor onder meer de bouw van het Theater aan het Spui.

Pensioen

Dirk ging in 1991 vervroegd met pensioen. Zijn toenmalige directeur Bas Boonstoppel⁶ sprak hem

⁴ Een Brits/Amerikaanse tabakfabriek.

⁵ Directeur van Boonstoppel verffabriek, samen met neef Cor Boonstoppel.

⁶ Op dat moment samen met zijn neef Ad Boonstoppel directeur van de verffabriek

*Boonstoppel Waddinxveen
nog in volle glorie.*

*Wat nog rest van Boonstoppel.
Bron: Aleid Abels.*

op zijn afscheidsreceptie toe en deed hem een fiets cadeau.

Zo brak er een periode met veel vrije tijd aan. Die vulde en vult Dirk samen met Lia 's zomers met

reizen per touringcar door heel Europa, van de Noordkaap tot aan Gibraltar en 's winters met langlaufen. Daarnaast zijn ze fervente fietsers, die onder meer de Elfstedentocht, de IJsselmeertocht en enkele malen een Vierdaagse fietsten. En dat allemaal onder het motto 'Door te bewegen blijf je langer jong'. Nog steeds wordt er veel gefietst, met name door het Bentwoud.

Kaptein leest twee kranten, hij heeft een brede belangstelling. Als hobby verzamelt hij ansichtkaarten van Waddinxveen wat leidde tot een verzameling van inmiddels vierhonderd stuks.

Verder zijn er natuurlijk de kinderen en (achter-) kleinkinderen. En als vrijwilliger maakte Dirk zich nuttig als medebestuurder van speeltuin *De Paddenstoel* (waar hij ook voor Sinterklaas speelde), in de cliëntenraad van *Souburgh* en die van *Woningbouwvereniging Waddinxveen* (tegenwoordig *Woonpartners Midden-Holland*).

Terugkijkend op zijn leven constateert hij dat hij geen prettige kindertijd en vroege jeugd heeft gehad. De werkeloosheid van zijn vader, het gebrek en de zorgelijke oorlogsjaren waren daar debet aan. Al vroeg maakte hij lange dagen waardoor behoorlijke scholing er niet in zat. Maar... dit alles sterkte zijn karakter en daardoor leerde en durfde hij verantwoordelijkheid te nemen, wat door zijn diverse werkgevers gehonoreerd werd door hem vertrouwen en kansen te bieden. Dit, én het feit dat hij ondanks zijn hoge leeftijd nog steeds fit en gezond is, maken hem tot een tevreden mens. <

Verenigingsnieuws

Wisseling van de wacht

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 5 oktober 2021 heeft het Historisch Genootschap Waddinxveen afscheid genomen van zijn voorzitter, Leen de Jong. Vervolgens heeft het bestuur - in zijn nieuwe samenstelling - op zijn vergadering van 18 november 2021 de bestuursfuncties opnieuw verdeeld. Daarbij is Henk de Bas in de functie van voorzitter gekozen. Hij stelt zich hierbij aan u voor.

Mijn naam is Henk de Bas, ik ben 63 jaar oud en geboren en getogen in Waddinxveen.

Mijn werkzame leven speelde zich grotendeels in Waddinxveen af. Vele jaren was ik eigenaar van de doe-het-zelfwinkel aan de Jan Dorrekensgade. De laatste zestien jaar mocht ik leiding geven aan de HEMA-winkels, aanvankelijk op de Kerkweg (later op de Promenade) en die in Boskoop.

In februari van dit jaar heb ik onze winkels in Waddinxveen en Boskoop verkocht en zo ben ik vanaf die tijd pensionado. Tijd om mij te vervelen is er echter niet, want naast het ondernemen heb ik me ook altijd graag bestuurlijk ingezet, binnen allerlei gremia.

Op dit moment ben ik nog secretaris van het Ondernemers Platform Waddinxveen (OPW), voorzitter van de Ondernemersvereniging Gouweplein (OVG) en voorzitter van VAB DGN (een franchisevereniging van o.a. alle HUBO-winkels in Nederland).

Maar bovenal ben ik de trotse voorzitter van het Historisch Genootschap Waddinxveen, de vereniging die, de laatste jaren onder leiding van Leen de Jong, forse stappen heeft gemaakt. Naast het stimuleren van de groei van het ledental en het jaarlijks uitgeven van vier prachtige kwartaalbladen is ook de stap naar permanente huisvesting gezet. Leen, heel veel dank voor je grote inzet voor ons Genootschap!

Over de nieuwe huisvesting zullen we de leden in het volgende kwartaalblad nader informeren.

Henk de Bas

Nieuwe leden

De corona bijna voorbij, een nieuwe voorzitter en dan 61 nieuwe leden kunnen inschrijven, wat wil een historische vereniging nog meer. Er is zelfs een nieuwe mijlpaal bereikt.

P. Versloot

kon worden ingeschreven als vijfhonderdste lid.

P. Versloot
T. Klomp
H. Vermey
M. Cenin
A. Koelewijn-Treffers
P. van Dijk
B. Duin
R. Poot
G.J. Geluk
Q.H. Groenendijk
R.A.M. Groot
R. den Haag
J.H. Hagen
J Hak
J. van der Hammen
A. van Holsteijn
R. de Wit
W. Smit
C. Sonneveld

J.A. Algera
C.M.H. de Bas
C. Bax
J. Berghout
D. Berghout
J. Berghout
Z.K. Bergman
G. Konijn
J. Huurman
R. Jongkind
A.J.L. van Klaveren
G.W. Korevaar
S. van de Krol-den Ouden
R.R. Markus
R.R. de Mik
J.S. Minnee
W.F.M. Schippers-van Ree
G. Uitbeierse
Th. van der Velde

F.M.B. van den Bosch
W.M. Bron
J. van Dijk
M. van Dijk
A.N. Dijkman
B.W. Drost
Peter & Irma Verbaas
H. Weel
R. van Steensel
A.C. Neven
L. Neven
B. Oosterom
E. Peters
R. Poulain
A.C. van Putten
W. van der Wees
C. Roos
J. Verkleij
E.C.J. Baak

Bedrijven

P-Works
Mulder
Flexcom
FC Management

Henk de Bas

CAMMERAAT V.O.F.
BOUWTECHNIEK

nieuwbouw verbouw onderhoud kozijnen dakkapellen

Cammeraat Bouwtechniek T 0182 619 051
Dorpstraat 76A F 0182 611 065
2742 AK Waddinxveen info@cammeraatvof.nl

www.cammeraatvof.nl

**WIELAARD
FIETSEN**

Waddinxveen ~ Sinds 1937

Dorpstraat 24-28

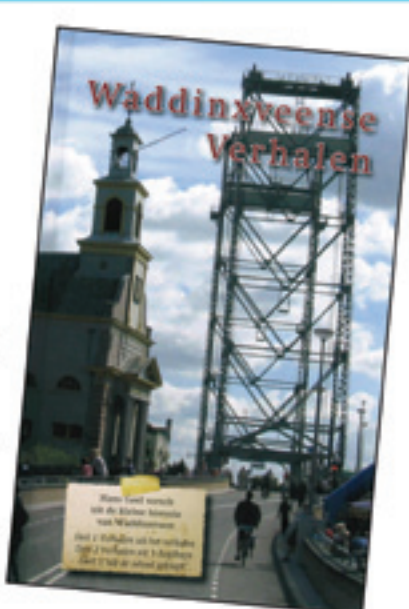
2742 AJ Waddinxveen

tel. 0182-612009

www.wielgaardfietsen.nl

Waddinxveense verhalen

Hans Geel is bijna 40 jaar werkzaam geweest in het voortgezet onderwijs van Waddinxveen. Hij heeft ook altijd verhalen verteld en geschreven. Vaak waren het geschiedenisverhalen, dus ook uit de kleine historie van ons dorp. Zulke vertellingen treft u aan in het boek

"Waddinxveense Verhalen"

€ 17,50

Burger boekhandel
thuiskantoor
altijd de juiste keuze

Dorpstraat 39 Waddinxveen 0182-612298 www.thuiskantoorburger.nl

Dorpstraat 48, Waddinxveen 0182 61 42 78

BLOEM+STIJL

Wim Rip

Vrienden van het Historisch Genootschap Waddinxveen

Koeltechniek Laan
Houtex
Van Stijn Beheer BV
H.C.J. de Bas
R.J. den Boer
J.C. van der Maas
W.J. Hoobroeckx
Autobedrijven Boonstoppel
G.J. van der Loo
Van Leeuwen Beheer
F.M. van Tol
J. van Tol
A. Broer
Dierenartspraktijk Baas
J. de Rooij
D.C. van Doorn
A. de Waardt

Vis Waddinxveen b.v.
Glasbeek Finish b.v.
P.G. Boere
Bureau voor Bouwkosten
J.I.M. van Vliet
B.F. Boonstoppel
F. Versluis
A.J. van der Breggen
A. Vis bv
Marius G.A. Verboom
Dungaree Planontwikkeling
Top-Consultants West B.V.
Van Berkesteijn Holding BV
B. Snijders
Gouwe Meubel
M.C. Broer
C.de Rooij Holding B.V.

HET DORP WADDINXVEEN

UITGAVE VAN HET HISTORISCH GENOOTSCHAP WADDINXVEEN

Het oude dorp

De Kerkweg

De draaibrug

De Brugweg